

Türk sənayesinin möhtəşəm uğurları

Pilotsuz hərbi təyyarələrdən sonra dəniz donanmasında da Türkiyə dünyaya meydan oxuyur

Bu il oktyabr ayında 100 illik yubileyini qeyd edəcək Türkiyə Cümhuriyyəti ötən illər ərzində keçirdiyi müasir inkişaf yolu ilə dünyada böyük nüfuzə sahib olan dövlətlərdən birinə çevrilib. Son 20 ildə bu ölkənin hörtərəfli tərəqqisi, bütün sahələrdə qazanılan möhtəşəm nailiyyətləri onu deməyə əsas verir ki, böyük öndər Mustafa Kamal Atatürkün qurduğu dövlət etibarlı əllərdədir.

Əgər ölkənin təkə hərbi sənayesinin son 10 ildə qazandığı nailiyyətlərə nəzər yetirək, görürük ki, Türkiyə bir çox dövlətin 100 ildə nail ola bilmədiklərinə qısa zamanda sahibləndi. Dünyanın dəyişən geosiyasi reallıqları fonunda Türkiyə güc sahibi kimi həm yerləşdiyi regionda, həm də beynəlxalq miqyasda tam müstəqil diplomatiya yürütməklə strateji tərəfdaşlarının sayını artırır. Bu illər ərzində siyasi və iqtisadi baxımdan sürətli inkişaf yolu keçən Türkiyə "Böyük İyirmilik" sırasına mühüm yer tutub və dünyada söz sahibi olan əsas dövlətlərdən birinə çevrilib.

İqtisadi və hərbi qüdrətin yaratdığı realıq

Bu gün Türkiyə Silahlı Qüvvələri hərbi gücü ilə dünyanın ən qüdrətli orduları sırasına yer alır. Qardaş ölkə silahlı birləşmələrinin şəxsi heyətinin sayı baxımından NATO dövlətləri arasında ikinci yerdə qərarlaşıb. Hazırda isə təkə hərbi gücünə görə yox, eyni zamanda iqtisadi nailiyyətlərinə, siyasi çəkisinə, global proseslərdə oynadığı rola görə dünyanın güclü dövlətlərindən biridir.

Türkiyənin güclənməsi, uğurları Qərbdəki bəzi dairələri daim narahat edib və əllərindən gələni ediblər ki, hansısa formada bu ölkəyə təzyiç göstərsinlər. Lakin heç bir halda istəklərinə nail ola bilməyiblər. Türkiyədəki vahid xalq-iqtidar birliyi bütün çətinliklərdən üzəgə çıxmağa imkan yaradıb.

Bu vəziyyəti dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, 1992-ci ildə bugünkü vəziyyəti müqayisə etmək olmaz. Bu gün Türkiyə nəinki bölgədə, dünya miqyasında güc mərkəzidir. Bunu Qərbdə bir çox dairələr qəbul etmək istəmir, çünki bu, onları qıcıqlandırır: "Onlar öyrəşiblər, təəssüf ki, keçən əsrdə bəzi hallarda onların sözü Türkiyə siyasətində çox böyük dəyər təşkil edirdi. Ancaq bu gün Türkiyə tam müstəqil siyasət aparır və dünya miqyasında gücə çevrilib. Hansı məsələ bizim bölgəmizdə Türkiyəsiz həll olundu? Baxın, Suriyada, Liviyada, Orta Şərqdə, bizim bölgədə Türkiyə söz sahibidir və bu, reallıqdır. Onunla hesablaşmaq lazımdır".

Bütün bunlara misal olaraq 2016-cı il iyulun 15-də ölkədə dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısının alınmasına diqqət yetirmək yerləşir. Möhaz elə çətin məqamda xalq dövlətinə sahib çıxıb Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ətrafında birlik nümayiş etdirdi və bu mütəşəkkillik çevrilişin baş tutmasına imkan vermədi. Xalq-iqtidar birliyinin uğuru ölkənin həm daxildən güclənməsinə, həm də regional və beynəlxalq məsələlərdə daha qətiyyətli mövqə nümayiş etdirməsinə real zəmin yaratdı.

Ümumiyyətlə, Türkiyə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın yürütdüyü müstəqil siyasətlə son 20 ildə böyük tarixi yol qət edərək dayanıqlı inkişafını qoruyub saxlaya bilib.

Bu gün müqabilində isə modern sənayesinin inkişafı ilə dünyanın diqqətini hər zaman özünə yönəldib.

Bu gün daha güclü Türkiyə sürətlə inkişaf edən milli hərbi sənayesi ilə dünyaya meydan oxuyur. Qlobal siyasətdə böyük rol oynayan Türkiyənin razılığı olmadan regionda heç bir siyasi proses həyata keçirilmir. Bütün bunların arxasında Türkiyənin iqtisadi və hərbi qüdrəti dayanır.

"Bayraktar", "Akıncı" və "Qızıl alma"

Qardaş ölkənin hərbi sənayesinin son illərdəki uğurları dünyanı heyərləndirməkdə davam edir. Son onilliklərdə Türkiyədə həyata keçirilən müdafiə layihələrinin sayı 62-dən 750-yə, hərbi sənaye kompleksində fəaliyyət göstərən şirkətlərin sayı isə 2700-ə çatıb.

Bunlardan biri də müasir PUA-lar istehsal edən "Baykar Texnoloji" şirkətidir. Bu şirkətin qısa zaman kəsiyində istehsal etdiyi "Bayraktar" pilotsuz uçuş aparatları, "Akıncı", "Qızıl alma" pilotsuz qırıcı təyyarələri və Müdafiə Sənayesinin "Bayraktar TB3" pilotsuz təyyarələrinin ən son versiyaları ilə təchiz edilən "TCG Anadolu" desant gəmisi bunun bariz təcəssümüdür.

Türkiyənin operativ-taktiki, orta yükseklidə uçan pilotsuz döyüş təyyarəsi sistemi 2014-cü ildə Türkiyə Silahlı Qüvvələri arsenalına daxil edilib. Bu sistemdən Türkiyə Ordusundan başqa, Azərbaycan, Qətər və Ukrayna orduları da istifadə edir.

İkinci Qarabağ müharibəsində möhaz Qərbdə bir çox dairələr qəbul etmək istəmir, çünki bu, onları qıcıqlandırır: "Onlar öyrəşiblər, təəssüf ki, keçən əsrdə bəzi hallarda onların sözü Türkiyə siyasətində çox böyük dəyər təşkil edirdi. Ancaq bu gün Türkiyə tam müstəqil siyasət aparır və dünya miqyasında gücə çevrilib. Hansı məsələ bizim bölgəmizdə Türkiyəsiz həll olundu? Baxın, Suriyada, Liviyada, Orta Şərqdə, bizim bölgədə Türkiyə söz sahibidir və bu, reallıqdır. Onunla hesablaşmaq lazımdır".

Bütün bunlara misal olaraq 2016-cı il iyulun 15-də ölkədə dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısının alınmasına diqqət yetirmək yerləşir. Möhaz elə çətin məqamda xalq dövlətinə sahib çıxıb Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ətrafında birlik nümayiş etdirdi və bu mütəşəkkillik çevrilişin baş tutmasına imkan vermədi. Xalq-iqtidar birliyinin uğuru ölkənin həm daxildən güclənməsinə, həm də regional və beynəlxalq məsələlərdə daha qətiyyətli mövqə nümayiş etdirməsinə real zəmin yaratdı.

Ümumiyyətlə, Türkiyə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın yürütdüyü müstəqil siyasətlə son 20 ildə böyük tarixi yol qət edərək dayanıqlı inkişafını qoruyub saxlaya bilib.

"Akıncı" təyyarələri isə havada azı 24 saat fasiləsiz qala bilər. 12 min metrədən çox yüksəklikdə uçur və bazadan 150 kilometr uzaqda, tam müstəqil rejimdə əməliyyatlar həyata keçirə bilər. Göyörtəsində 3 ədəd süni intellekt kompüterini olan "Akıncı" dronları eyni zamanda yerüstü kəşfiyyat

da hədəfə çatıb və bundan sonra istehsal ediləcək modern aparatlar dünya hərbi tarixinə türkün imzasını yazdıracaq. "Qızıl alma"nın maksimum uçuş çəkisi təxminən 6000 kq-dır, bunun 1500 kq-dan çoxu faydalı yükün payına düşür, sursat-yükqaldırma qabiliyyəti 1000 kq-dır, sürəti 700 km/saatdır, əməliyyat hündürlüyü 10 000 m, maksimal uçuş müddəti 5 saat, hərəkət radiusu isə 926 kilometrdir.

Bu layihənin icrasına 2016-cı ildən başlanılıb. Gəmi 2019-cu ilin mayında suya buraxılıb və 2022-ci ilin iyun ayından etibarən onun sınaqları həyata keçirilib.

Üzunluğu 231 metr, eni 32 metr olan gəmi şəxsi heyəti bölgənin istənilən nöqtəsinə sürətlə çatdırmağa im-

Türkiyənin 60 illik xəyali - "Togg" elektromobili

Qardaş ölkənin yeni ixtirası müasir nəqliyyat sənayesinin də uğurla inkişaf etdiyini göstərir. Yerli istehsal olan tam elektrikli "Togg" avtomobilinin satışa çıxarılması və "T10X" modeli üçün ilk 24 saatda 22 min 150, indiyə kimi isə mobil tətbiq

vasitəsilə 178 minə yaxın müştəri tərəfindən sifariş edilməsi bunu təsdiqləyən reallıqdır. 2022-ci ilin oktyabrın 29-da Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə "Togg" avtomobillərini istehsal edən zavodun açılışı olub və ilk avtomobil dövlət başçısı ilə xanımı Əminə Ərdoğanə təqdim edilib.

"Togg" elektromobilləri "Pamukkale", "Anadolu", "Gemlik", "Kula", "Oltu" və

"Kapadokya" olmaqla, altı rəngdə istehsal olunur.

Avtomobil iki modifikasiyada - 200 və 400 at gücündə elektrik mühərriki ilə buraxılır. Ən güclü versiya 0-dan 100 kilometrə saat sürəti 4,8 saniyəyə yığa bilər. Elektromobilin maksimal gediş məsafəsi isə 500 kilometrə yaxındır. Avtomobillərin hazırlanması zamanı onların ətraf mühit üçün tam zərərsiz olmasına xüsusi diqqət yetirilib. "Togg" Türkiyənin 60 illik xəyalının reallaşması kimi qiymətləndirilən ilk yerli elektromobildir.

Aprəl 4-də isə Bakıda qardaşlığın bariz təcəssümü kimi daha bir tarixi hadisə yaşandı. "Togg"nin Türkiyədən sonra ikinci avtomobilinin Azərbaycana gətirilməsi və Prezident İlham Əliyevə təqdim edilməsi mərasimi reallaşdı. Prezident bu tip avtomobilin ikincisinin ölkəmizdə olmasını dostluq və qardaşlıq münasibətlərimizin təzahürü kimi dəyərləndirdi.

Parlaq gələcəyin təminatçısı

Bütün bunlar Türkiyənin ağır və yüngül, eləcə də hərbi sənayesinin möhtəşəm uğurlarının real göstəricisidir. Əlbəttə ki, sənayenin inkişafı ölkə iqtisadiyyatının da inkişafına öz təsirini göstərməyə bilməz. İqtisadi qüdrəti artan ölkə isə istənilən sahədə uğur qazanmağa qadirdir.

Bir sözlə, öz iqtisadi qüdrəti hesabına Türkiyə artıq yüksək texnologiyalar ölkəsinə çevrilib. Türkiyə bu gün yüksək texnologiyaların təkə tətbiq edildiyi deyil, həm də istehsal olunduğu ölkədir.

Beynəlxalq Valyuta Fondunun təsnifatına görə, Türkiyə inkişaf etməkdə olan dövlətdir. İnkişaf etmiş ölkələrin siyahısına baxsaq, görürük ki, Avropa Birliyinə daxil olan ölkələrin bir qismi möhaz burada yox, Türkiyənin olduğu siyahıda yer alıb. Türkiyənin yaxın bir neçə ildə inkişaf etmiş ölkələrin siyahısında olacağı labüddür. Əmin olmaq üçün qardaş ölkənin iqtisadiyyatında son 20 ildə baş vermiş inkişafa nəzər yetirmək kifayətdir.

Əlbəttə ki, bu uğurlar Türkiyənin daha parlaq gələcəyinin təminatçısıdır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Dünyada zərbə PUA-ları yerləşən ilk hərbi desant gəmisi

Hərbi sənayesi gündən-günə güclənən Türkiyə aprəl 10-da hərbi dəniz donanmasında da inqilabi yenilik etdi. Belə ki, "Bayraktar TB3" pilotsuz təyyarələrini ən son versiyaları ilə təchiz edilən "TCG Anadolu" desant gəmisi Türkiyə Hərbi Dəniz Qüvvələrinin (HDQ) istifadəsinə verilib.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın da iştirak etdiyi mərasimdə qeyd edilib ki, "TCG Anadolu" dünyada zərbə PUA-larının yerləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş ilk hərbi gəmidir. Desant gəmisi dünyanın istənilən yerində hərbi və humanitar əməliyyatlarda istifadə oluna biləcək bütün imkanlara malikdir.

Mərasimdə çıxış edən Prezident bildirdi ki, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin flaqmanı olan "TCG Anadolu" desant gəmisi Türkiyənin qürur mənbəyidir. "TCG Anadolu" gəmisi sayəsində Türkiyə texnologiyalar, sistemlər və yerlərdə vəziyyəti dəyişən hollər sahəsində dünya liderlərindən birinə çevriləcək.

